

Scientific journal
PHYSICAL AND MATHEMATICAL EDUCATION
Has been issued since 2013.

Науковий журнал
ФІЗИКО-МАТЕМАТИЧНА ОСВІТА
Видається з 2013.

ISSN 2413-158X (online)
ISSN 2413-1571 (print)

<http://fmo-journal.fizmatsspu.sumy.ua/>

Іщенко С.М. Підготовка педагогів професійного навчання з харчових технологій в умовах інтенсифікації сучасного виробництва. Фізико-математична освіта. 2018. Випуск 1(15). С. 48-51.

Ischenko S. Training Of Teachers Of Professional Training In Food Technologies In Conditions Of Intensification Of Modern Production. Physical and Mathematical Education. 2018. Issue 1(15). P. 48-51.

УДК (378.011.3-051 : 664.8)

С.М. Іщенко

Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова, Україна
s.m.ishchenko@npu.edu.ua

DOI 10.31110/2413-1571-2018-015-1-006

ПІДГОТОВКА ПЕДАГОГІВ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ З ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ В УМОВАХ ІНТЕНСИФІКАЦІЇ СУЧАСНОГО ВИРОБНИЦТВА

Анотація. У статті розглядаються теоретико-методичні аспекти підготовки педагогів професійного навчання з харчових технологій в умовах інтенсифікації сучасного виробництва. Розглядається необхідність оновлення змісту підготовки педагогів професійного навчання з харчових технологій в умовах інтенсифікації виробництва навчання у вищих навчальних закладах.

В сучасному суспільстві найчастіше застосовуються якісні чинники розширення виробництва, такі як підвищення продуктивності праці, вдосконалення діючих виробничих основних фондів, збільшення випуску продукції при менших витратах всіх ресурсів і ін. До інтенсифікації виробництва сучасного штовхає конкуренція, яка змушує виробників для отримання більшої, та й нормального прибутку знижувати витрати та підвищуючи продуктивність праці. Інтенсифікація сучасного виробництва приводить не тільки до економії праці, а і до економії всіх ресурсів: трудових, матеріальних, енергетичних, природних, фінансових та інших. Перспектива будь-якого виробництва лежить в площині впровадження чогось нового, нового товару, нової технології, нового обладнання, нової організації праці і так далі. В іншому випадку в умовах конкуренції і досить високому рівні розвитку продуктивних сил домогтися гарних успіхів неможливо.

Підвищення продуктивності праці не можливе без оновлення застарілого обладнання, зміни технологій, застосування більш досконалої організації праці та нових матеріалів. Інформаційний вибух і сучасні темпи зростання наукової інформації, яку потрібно встигнути передати студентам за час навчання, спонукають викладачів шукати вихід з положення за рахунок нових педагогічних прийомів.

Інтенсифікація сучасного виробництва мотивує до зміни підходів у навчальному процесі підготовки фахівців професійної освіти. Перед сучасним педагогом професійного навчання стоїть задача активного пошуку новітніх, більш інтенсивних методів, форм і засобів навчання, щоб розвивати у студентів пізнавальну активність. Тому створення проблемних ситуацій у процесі підготовки педагогів професійного навчання є запорука підвищення ефективності навчання в умовах інтенсифікації сучасного виробництва [6].

Ключові слова: інтенсифікація, сучасне виробництво, харчові технології, педагоги професійного навчання, фундаменталізація.

Постановка проблеми. Проблема підготовки педагогів професійного навчання з харчових технологій в умовах сучасного виробництва зумовлюється потребами та особливостями суспільно-економічного розвитку. Це особливо актуалізується в нових умовах розвитку виробничих технологій.

Сучасне виробництво базується насамперед на застосуванні найефективніших засобів і предметів праці, передових форм і методів організації праці, використання інтелектуального потенціалу фахівців.

Аналіз актуальних досліджень. Теорію інтенсифікації сучасного виробництва досліджували у своїх роботах такі вітчизняні науковці, як Ю. А. Козюпа, О. Є. Коваль, Н. Я. Кравчук, М. В. Тулякова, Т. С. Яровенко та інші. А. І. Кузьмінським [3] здійснено аналітичний огляд та аналіз інформації щодо з'ясування питань напрямів перебудови навчання у вищих навчальних закладах шляхом інтенсифікації і оптимізації процесу навчання.

Проблеми професійної підготовки майбутніх педагогів висвітлені в роботах таких вітчизняних вчених: Н. Г. Ничкало, М. С. Корця, Т. Б. Гуменюк, Л. М. Оршанського, В. П. Титаренко, та інших [1, 4, 7].

Метою статті є обґрунтування теоретико-методичних аспектів підготовки педагогів професійного навчання з харчових технологій в умовах інтенсифікації сучасного виробництва.

Виклад основного матеріалу. Підвищення економічної ефективності інтенсифікації виробництва характеризується більш високими темпами зростання виходу продукції порівняно зі збільшенням витрат на її виробництво. Тому, необхідно, щоб навчання формувало новий тип мислення, новий стиль діяльності, орієнтований на ефективніші рішення виробничих, соціальних, культурних і багатьох інших проблем.

Розглянемо насамперед питання інтенсифікації виробництва. Розвиток науки, збільшення обсягу інформації спонукає необхідність інтенсифікації (від фр. intensification, від лат. intensio — напруження, зусилля і facio — роблю); посилення, збільшення напруженості, продуктивності, дієвості навчального процесу [3]. Інтенсифікація виробництва передбачає досягнення бажаних результатів за рахунок якісних чинників, тобто шляхом напруження, більш ефективного використання розумових можливостей особистості, відповідності певному навчальному об'єктові [2].

Інноваційний процес в освіті – це сукупність послідовних, логічних дій, спрямований на її оновлення, де одним із шляхів, є трансформація традиційного процесу в інноваційний як альтернативний варіант наявної системи[1]. Вдосконалення педагогічних технологій, сукупності методів, прийомів і засобів навчання виступають підґрунтям інновацій в освіті. В даний час інноваційна педагогічна діяльність є одним з істотних компонентів освітньої діяльності будь-якого навчального закладу.

Досягнення високого рівня професійної майстерності педагогів професійного навчання є розуміння економічної ефективності інтенсифікації виробництва, що в свою чергу характеризують такі показники, як: продуктивність праці, фондовіддача, окупність виробничих витрат, собівартість продукції, норма прибутку, рівень рентабельності, та окупність додаткових витрат. Розглядаються такі форми інтенсифікації сучасного виробництва:

Рис. 1. Форми інтенсифікації сучасного виробництва

В навчально-педагогічному процесі інтенсифікація нерозривно пов'язана із моделюванням дидактичних теорій і визначає важливі закономірності розвитку економіки, що супроводжується науково-технічними заходами удосконалення виробництва. Моделювання педагогічної діяльності складається з таких навчальних етапів: мотиваційний, підготовчо-змістовний; операційно-діяльнісний; систематизації знань; оцінювально-корекційний. Дані етапи є сукупністю форм, методів і засобів навчання, що в свою чергу забезпечують високий рівень підготовки педагогів професійного навчання [5].

Будь-які нововведення, що вводяться на виробництві, завжди тягнуть за собою і необхідність зміни кваліфікації працівників цього виробництва. Тому для підтримки постійної громадської інтенсифікації виробництва необхідна постійна підготовка працівників, кадрів для більш досконалого, новішого виробництва.

З стрімким зростанням науки і техніки, впровадження в виробництво все більш досконалих технологій, більш складного обладнання, машин, верстатів, автоматів і автоматичних ліній і тому подібного, потрібно постійне зростання кваліфікації тих працівників, хто це все буде впроваджувати, хто цим всім буде керувати і на цьому працювати.

Введення нової технології чи обладнання, як правило, тягне за собою і зміну в організації праці. Інтенсифікація виробництва сьогодні - це головний напрямок у справі підвищення суспільної продуктивності праці, зниженні суспільних витрат, зростання сукупного продукту і підвищення добробуту населення. Завдяки підвищенню інтенсифікації виробництва підштовхує всіх виробників займатися впровадженням в свої виробництва всього передового, нового, шукати резерви і так далі.

Інтенсифікація сучасного виробництва приводить не тільки до економії праці, а і до економії всіх ресурсів: трудових, матеріальних, енергетичних, природних, фінансових та інших. Перспектива будь-якого виробництва лежить в площині впровадження чогось нового, нового товару, нової технології, нового обладнання, нової організації праці і так далі. В іншому випадку в умовах конкуренції і досить високому рівні розвитку продуктивних сил домогтися гарних успіхів неможливо.

Інтенсифікація сучасного виробництва мотивує до зміни підходів у навчальному процесі підготовки фахівців професійної освіти. Перед сучасним педагогом професійного навчання стоїть задача активного пошуку новітніх, більш інтенсивних методів, форм і засобів навчання, щоб розвивати у студентів пізнавальну активність. Тому створення проблемних ситуацій у процесі підготовки педагогів професійного навчання є запорука підвищення ефективності навчання в умовах інтенсифікації сучасного виробництва [6].

У Національній доктрині розвитку освіти чітко відображена ідея інтенсифікації навчально-виховної діяльності шляхом використання чинників, які сприяють її реалізації [3]. Навчальний процес передбачає досягнення бажаних результатів за рахунок якісних чинників, тобто шляхом напруження, більш ефективного використання розумових можливостей особистості. Адже у процесі традиційного навчання в рамках традиційних підходів можливості мозку людини використовуються лише на 15—20%. Тому ефективніше використання можливостей і тих, хто навчає, і тих, хто вчиться, — найперша передумова інтенсифікації навчально-виховного процесу [2].

Етапи навчання повинні бути тісно пов'язані з цілями навчально-виховного процесу, до яких відносяться:

- досягнення більш високого результативного рівня засвоєння отриманих знань студентами;
- придбання студентами професійних знань, умінь і навичок, які відповідають сучасним вимогам інтенсифікації виробництва;

- формування в студентів цінностей, що підтримують стратегію і цілі навчально-виховного процесу;
- інформування про цілі, завдання, стратегії розвитку.

Інтенсивність, а отже, й ефективність навчання у єдності та взаємозв'язку можуть забезпечити такі чинники [2]:

- організація навчального процесу на науковій основі з погляду розуміння сутності навчання, його рушійних сил, логіки навчального процесу, форм, методів і засобів навчання;
- забезпечення високого рівня психолого-педагогічної підготовки науково-педагогічних кадрів;
- оптимізація змісту навчального матеріалу з погляду вікових та індивідуальних можливостей студентів;
- гуманізація та гуманітаризація навчально-виховного процесу на всіх його етапах;
- створення належних санітарно-гігієнічних умов для навчання (харчування, дотримання вимог повітряного, світлового, теплового режимів, гігієни розумової праці);
- широке використання технічних засобів навчання, і передусім комп'ютерної техніки;
- професійне володіння викладачами педагогічними технологіями і педагогічною технікою;
- забезпечення належного соціально-економічного статусу педагогів у суспільстві.

Висновки. Дослідження даної теми дозволяє стверджувати, що забезпечення підготовки педагогів професійного навчання з харчових технологій в умовах інтенсифікації сучасного виробництва надає великі потенційні можливості для удосконалення професійної адаптації майбутніх фахівців харчової галузі та збільшити їх конкурентоспроможність на ринку праці. Це питання далеко виходить за рамки суто педагогічних проблем, але об'єктивні чинники соціально-економічного розвитку диктують необхідність інтенсифікації навчально-виховного процесу.

Список використаних джерел

1. Корець М. С., Гуменюк Т. Б. Системний підхід як складова освітньої інноватики. Наука і освіта. 2014. № 7. С. 63-67.
2. Кравчук Н. Я. Методика викладання у вищій школі (мотивація навчальної діяльності): Матеріали методичного семінару «Мотиваційний підхід до організації навчального процесу у вищій школі» / [Н. Я. Кравчук, О. Є. Коваль]. Тернопіль: ТНЕУ, 2011. 81 с.
3. Кузьмінський А. І. Педагогіка вищої школи Навчальний посібник. К.: Знання, 2005.- 486 с.
4. Оршанський Л. Проблеми, пріоритетні напрями та завдання вітчизняної професійної освіти. Гуманізація навчально-виховного процесу. 2014. Вип. 14(спец. вип.). С. 3-11.
5. Титова Н. М. Сучасні підходи щодо професійної підготовки майбутніх вчителів технологій. Вища освіта України : теоретичний науково-методичний часопис. № 2 (додаток 2)2013р. Тематичний випуск «Науково-методичні засади управління якістю освіти у вищих навчальних закладах». Луцьк: «Волинь Поліграф». С. 212-217.
6. Трегуб О. Д. Підвищення ефективності навчання методами проблемних ситуацій у фаховій підготовці вчителів технологій. Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки. 2012. № 15(3). С. 111-120.
7. Ничкало Н. Г. "Шляхи розв'язання проблем." Профтехосвіта України: XX століття: Енциклопедичне видання /За ред. Ничкало НГ-К.: Видавництво «АртЕк(2004).
8. Яровенко Т. С., Тулякова М. В., Козюпа Ю. А. Управління процесом інтенсифікації розвитку промислового підприємства у сучасних умовах. Вісник Дніпропетровського університету. Серія «Економіка». Вип. 7(2).2013. №4. Т.21. С. 105-110. URL: <http://vestnikdnu.com.ua/archive/201372/yarovenko.html>.

References

1. Korets M. S., Humeniuk T. B. Systemnyi pidkhyd yak skladova osvithoi innovatyky / T. B. Humeniuk, M. S. Korets // Nauka i osvita. - 2014. - № 7. - S. 63-67.
2. Kravchuk N. Y. Metodyka vykladannia u vyshchii shkoli (motyvatsiia navchalnoi diialnosti): Materialy metodychnoho seminaru «Motyvatsiinyi pidkhyd do orhanizatsii navchalnoho protsesu u vyshchii shkoli» / [N. Ya. Kravchuk, O. Ye. Koval]. – Ternopil: TNEU, 2011. – 81 s.
3. Kuzminskiy A.I. Pedagogika vyshchoi shkoly Navchalnyi posibnyk / K.: Znannia, 2005. 486 s. <http://www.info-library.com.ua/books-text-4061.html>
4. Orshanskyi L. Problemy, priorytetni napriamy ta zavdannia vitchyznianoї profesiinoї osvity / L. Orshanskyi // Humanizatsiia navchalno-vykhovnoho protsesu. - 2014. - Vyp. 14(spets. vyp.). - S. 3-11.

5. Tytova N.M. Suchasni pidkhody shchodo profesiinoi pidhotovky maibutnikh vchyteliv tekhnolohii / Vyscha osvita Ukrainy : teoretychni naukovo-metodychni chasopys. № 2 (dodatok 2) – 2013r.- Tematychnyi vypusk «Naukovo-metodychni zasady upravlinnia yakistiu osvity u vyshchikh navchalnykh zakladakh» - Luts'k: «VolynPolihraf» - S. 212-217.
6. Trehub O. D. Pidvyshchennia efektyvnosti navchannia metodamy problemnykh sytuatsii u fakhovii pidhotovtsi vchyteliv tekhnolohii / O. D. Trehub // Visnyk Luhanskoho natsionalnoho universytetu imeni Tarasa Shevchenka. Pedagogichni nauky. 2012. № 15(3). S. 111-120.
7. Nychkalo, N. H. "Shliakhy rozv'iazannia problem." Proftekhnosvita Ukrainy: KhKh stolittia: Entsyklopedychne vydannia /Za red. Nychkalo NH-K.: Vydavnytstvo «ArtEk(2004).
8. Yarovenko T.S. Upravlinnia protsesom intensyfikatsii rozvytku promyslovoho pidpryiemstva u suchasnykh umovakh [Elektronnyi resurs] / T. S. Yarovenko, M. V. Tuliakova, Yu. A. Koziupa // Visnyk Dnipropetrovskoho universytetu. Seriiia «Ekonomika». Vyp. 7(2). 2013. №4. T.21. S.105-110. URL: <http://vestnikdnu.com.ua/archive/201372/yarovenko.html>.

TRAINING OF TEACHERS OF PROFESSIONAL TRAINING IN FOOD TECHNOLOGIES IN CONDITIONS OF INTENSIFICATION OF MODERN PRODUCTION

Ischenko Svitlana

National Pedagogical Dragomanov University, Ukraine

Abstract. *The article deals with theoretical and methodical aspects of the training of teachers of professional training in food technologies in the conditions of intensification of modern production. The necessity of updating the contents of the training of teachers of professional training in food technologies in the conditions of intensification of training production in higher educational institutions is considered.*

In modern society, high-quality factors of production expansion, such as increasing labor productivity, improving existing operating fixed assets, increasing production output at lower costs of all resources are used more often. The intensification of modern production is pushed by competition, which forces producers to reduce their costs and increase their productivity for more and normal profits. Intensification of modern production leads not only to saving labor, but to save on all resources: labor, material, energy, natural, financial, and others. The prospect of any production lies in the introduction of something new, new product, new technology, new equipment, a new organization of work, and so on. Otherwise, in conditions of competition and a fairly high level of development of productive forces, it is impossible to achieve good success.

It is impossible to increase productivity without updating obsolete equipment, changing technology, applying a more perfect organization of work and new materials. The information explosion and the current pace of growth of scientific information, which one needs to have time to pass on to students during the study, prompts teachers to seek a way out of the situation at the expense of new pedagogical techniques.

Intensification of modern production motivates to change approaches in the training process of professional education professionals. The modern educator of professional education faces the task of actively searching for the newest, more intensive methods, forms and means of teaching in order to develop cognitive activity among students. Therefore, the creation of problem situations in the training of teachers of vocational training is a key to increasing the effectiveness of training in an intensification of modern production [6].

Key words: *intensification, modern production, food technologies, teachers of professional training, fundamentalization.*